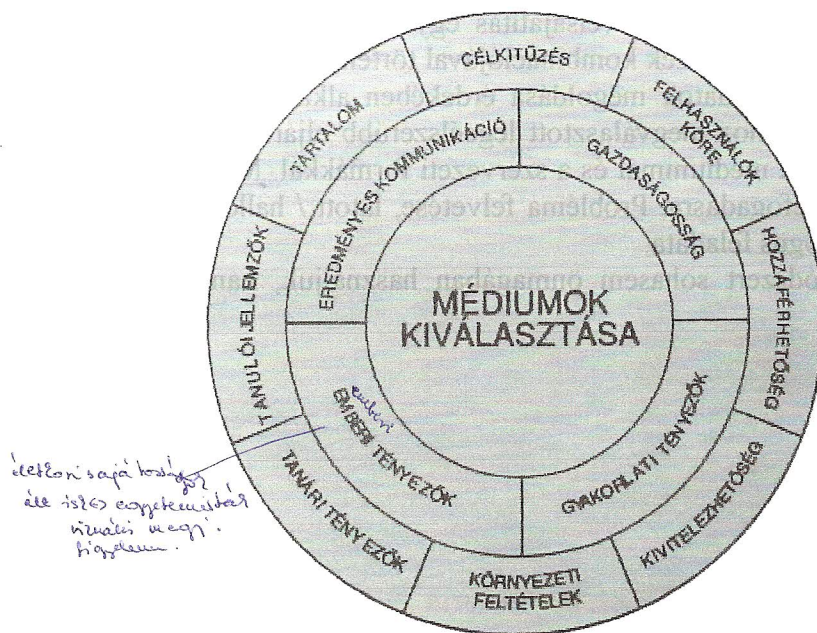

25. Az optimális taneszköz kiválasztás szempontrendszerének és folyamatának

Tanítási-tanulási folyamatban a megfelelő taneszköz kiválasztása kulcsfontosságú. Sok tényező mérlegelése szükséges, a leghatékonyabb eszköz helyes kiválasztásához. Fontos cél az eredményes kommunikáció és azzal határos területek (célok, a tartalom és a tanulói jellemzők – mint emberi tényezők). Ha több taneszköz is megfelel akkor gazdaságossági (itt fontos mutató az egy tanulóra eső fajlagos költség) és egyéb tényezők (pl.: iskolák hardverellátottsága) figyelembevétele szükséges.

Médiумok kiválasztásának szempontjai

Az eredményes kommunikáció szempontjából azt kell megvizsgálnunk, hogy az adott tanítási célnak és a bemutatásra szánt tartalomnak milyen taneszközök felelnek meg.

Célokból és követelményekből kiindulva egyes előadásmódok és a felhasznált eszközök más-más feladatok ellátására alkalmasak (pl.: folyamat bemutatására hanganyag nem oly alkalmas mint egy hangosított dió – cél határozza meg az eszközt!).

	állókép	tv	mozgóképek	3d-s tárgy	hangfelvétel	Programozott okt.	tankönyv	Szóbeli magyarázat	Hangosított dió
Tananyag tanulás	2	2	2	1	2	2	2	2	2
Vizuális tanulás	3	3	2	3	1	2	2	1	3
Elv, fogalom, szabály	1	3	3	2	2	1	1	1	1
Folyamat	2	3	2	1	2	3	2	2	3
Tevékenység	1	2	1	1	1	1	1	1	2
Megkívánt attitűd, motiváció	1	2	1	2	2	2	2	2	2

Tartalomból kiindulva a tantárgy jellegéből fakadóan rendkívül szerteágazó, tantárgyspecifikus. Lényeges elem kiragadásával lehet kiválasztani a szükséges eszközt/eszközgyűttest.

Fontos szempont a tartalom alapvető jellegének – auditív, vizuális stb. tisztázása. Fontos továbbá kiválasztani a mennyiségi viszonyokat.

Mérlegelni kell továbbá az **emberi tényezőket** (pl.: tanulók életkori sajátosságait). Pl.: ált iskola alsó és felső tagozatában fontos a vizuális megjelenítés, szemben az egyetemistákkal, akik verbális kultúrája, olvasási készsége jóval magasabb szintű, élettapasztalatuk gazdagabb – sok esetben így szavakkal le lehet írni egy-egy tartalmat.

Életkorhoz köthető a **figyelem jellege és tartóssága**. Törekedni kell a tudatos figyelemirányításra / önkéntelen figyelem fenntartására. Figyelem tartóssága kisiskolásoknál és felsőtagozatosoknál 15-20 perc, egyetemistáknál akár 1-1,5 óra.

Mérlegelendő a szervezeti forma is (elsajátítás egyéni tanulással, kiscsoportos formában, frontális munka keretében vagy ezek kombinációjával történik).

Módszeren a didaktikai feladatok megoldása érdekében alkalmazott eljárásokat értjük, az adott helyzethez és feladathoz megválasztott legcélszerűbb eljárást. Módszerek kiválasztása szoros kapcsolatban van a médiummal és a szervezeti formákkal. Minden eszköznél feladat a tanulók felkészítése a befogadásra. Probléma felvetése, látott / hallott dolgok rendszerezése, összegzése ált. a pedagógus feladata.

A bemutatást mint módszert sohasem önmagában használjuk, hanem más módszerekkel kombináljuk.